

**Вірші українських поетів
про зиму і Новий Рік**

Бичко В.

Зима

Дорога біла стелеться,
І краю їй нема.
Сніжок мете. Метелиця.
Прийшла до нас зима.
Льодком тоненьким скована,
Спинилася ріка.
Повита тихим сном вона,
Весняних днів чека.
І ліс дріма. Безлисною
Верхівкою поник.
Над ним пісні висвистує
Лиш вітер-сніговик.

* * *

Бойко Г.

Першій сніг

Сніг пухнастий,
Наче вата,
Аж по ньому жаль ступати, -
Білий, чистий сніг.

* * *

Бойко Г.

Я лечу

Я лечу, лечу, лечу -
Накатаюсь досхочу.
Все униз, униз, униз,
Мимо сосен і беріз.
Мимо сосен і беріз -
На галяві зупинивсь.
Я веду, веду, веду
Саночки на поводі -

Бо з гори санчата мчать,
А на гору не хочуть.

* * *

**Вінграновський М.
Лягла зима, і білі солов'ї...**

Лягла зима, і білі солов'ї
Затьохкали холодними вустами.
В холодні землі взулися гаї.
І стали біля неба як стояли.

Скоцюрбивсь хвіст дубового листа,
Сорока з глоду водить небо оком,
І вітер пише вітрові листа,
Сорочим оком пише білобоко,

Що гай з землі дивився і стояв,
Що солов'ї маліли, як морельки,
А Київ, мов скажений, цілував
В степах село чиєсь, чуже, маленьке.

Що я з тобою ще одні сніги
Зимує на щасті, як на листі.
Нога в дорозі. Вітер з-під ноги.
І пам'ять наша - мак в колисці.

* * *

**Вінграновський М.
Новорічна колискова**

Сніг приліг на землю льольо,
Притуливсь до тебе я,
І гойднулась біля болю
Новорічна ніч твоя...
Йди додому, старший болю,
І малому накажи:
Не дивиться нам ніколи
По той бік, де ніч лежить.

Може бути, що й не буде
Того щастячка і нам,
Але тепло пахне грудень
Молодим своїм снігам...

Ти б сказала: не змерзає
Ні мороз, ні заячня,
І душа твоя не знає,
Де твоя, а де моя...

Спи і слухай: вітер шапта
То в діброви, то з дібров...
З Новим роком, з новим щастям
Вас, гіркото, вас, любов!

* * *

**Вінграновський М.
Заходить сонце. Сніг іде...**

Заходить сонце. Сніг іде,
І серце на ніч місце мостить,
І на ніч сон йому іде
Через мости та через мости.
Лягають спати горобці
Із горобчихами та дітьми,
Вухами вкутались зайці,
Нема і їм де сну подіти.
Дрімає вітру срібна дуда,
І дика груша в сні дичить.
Лиш не ляга моя приبلуда,
Лиманом з поля ідучи.
Вона не ляже, не приляже,
Оця прибудонька моя:
Свій босий слід снігами в'яже
І в шиби голову схиля.
Її ніхто не бачить в очі,
Її сніг невидимість жене,
А змерзлі сльози опівночі
Лице ховають крижане.
В Холодній Балці, в білій піні
Вона іде й співа з ночей.
Намерзло льоду в її пісні
І снігу в пісні - до плечей!
Наморосило в ній туманів
І самота-одина
У ній одніє й на світанні,
І тільки щастя їй нема...
В Холодній Балці сон-незбуду
Усе на світі оточив...
Лиш не ляга моя прибуду,

З лиману в поле ідучи.

* * *

**Воронько П.
Гра у сніжки**

Із доріжки до доріжки
Полетіли влучні сніжки,
І почався білий бій,
Закрутився у сувій.
Закрутився, покотився.
Під горою зупинився.
Зверху сніг і знизу сніг,
І ніхто узнать не міг,
Де чиї стирчали ніжки.
Ой, весела гра у сніжки!

* * *

**Воронько П.
Першій сніг**

Голуби злетілися біленьки,
Мабуть хтось їм хліба накришив, -
То вночі пройшов сніжок легенький
І усе довкіл запорошив.
Не спурхне сніжок цей голубами,
Як весінне сонце припече,
Він струмком зів'ється між горбами
І в далеке море утече.

* * *

**Глібов Л.
Зимова пісенька**

Зимонько-снігурочко,
Наша білогрудочко,
Не верти хвостом,
А труси тихесенько,
Рівненько, гладесенько
Срібненьким сніжком!
Ми повибігаємо,
Снігу накачаємо
Купу за садком,

Бабу здоровенну,
Уночі страшенну,
Зліпимо гуртом.
Зробим очі чорнії,
Рот і ніс червонії -
Буде, як мара!
День і ніч стоятиме
З нашого двора.
Гляне ясне сонечко
В весняне віконечко -
Бабу припече,
Де й мороз той дінеться,
Геть від баби кинеться,
З ляку утече!

* * *

**Забашта Л.
Зимонька**

Зимонько, голубонько
В білім кожушку,
Любимо ми бігати
По твоїм сніжку.
Всім рум'яниш личенька
Ти о цій порі
І ладнаєшь ковзанки
В нашому дворі.

* * *

**Забіла Н.
Два Морози**

Два морози йшли у ліс,
все вбирали в іній.
В того був червоний ніс,
а у цього - синій.
- Старший буде той із нас, -
каже брат до брата, -
хто людину зможе враз
до кісток пробрати!
Їде дядько в сіряку,
їде пан у шубі.
- Вибираймо до смаку,
братуку мій любий!

Посміхнувся Синій Ніс
і побіг до пана:
- Як би швидко кінь не віз,
я вже не відстану!
А Червоний Ніс з гори
дивиться й сміється:
- Крізь куниці та бобри
він і не проб'ється.
Ну, а з дядьком аж ніяк
я не забарюся:
під розірваний сіряк
зараз заберуся!
Синій Ніс на пана враз
налетів щодуху.
От під комір вже забравсь,
от схопив за вуха.
Пан ховає в хутро ніс,
зовсім замерзає.
А мороз під шубу вліз
і не вилізає.
І щипав, і пік як слід
пана всю дорогу.
Та й лишив біля воріт
вже напівживого.
В сніжній віхолі назад
наш мороз понісся.
- Чи вже впорався мій брат
з дядьком на узліссі?
А мороз - Червоний Ніс -
теж за дядька взявся.
Дядько крєкнув, з санок зліз
та й підперезався.
Витер іній, що вже встиг
обліпити брови,
і ступивши просто в сніг,
став рубати дрова.
От мороз поліз в дірки,
і пече, й щипає,
тільки дядько залюбки
знай собі рубає.
Вже подертий сірячок
зовсім змок від поту.
Відступив мороз на крок,
каже: - Ну й робота!
Дядько вже сіряк скида,
видно, вгрівся добре.

На сіряк мороз сіда,
каже: - Ач, хоробрий!
Як залізу я в сіряк
та укрию льодом,
от тоді й побачиш, як
задубієш згодом!
Склавши дрова, дроворуб
йде до одежини.
А сіряк цупкий, як луб,
весь - як та крижина!
І, натішившись вкрай,
морозець радіє:
- Шубу з льоду одягай!
Я тебе зогрію!
Каже дядько: - Не шуткуй!
Забирайся духом! -
Та й почав по сіряку
молотить обухом.
Захрустів в мороза бік,
затріщали кості.
Ледве-ледве він утік,
плачучи від злості.
Вдягся дядько та й погнав
коника до хати.
А мороз пошкандибав
під замет зітхати.

* * *

Забіла Н. Зимові пісеньки

1. Зима

Одяглися люди в шуби,
натопили тепло груби.
Білки гріються в дуплі,
миші в норах у землі.
Сплять ведмеді в теплих лігвах,
сосни в інею застигли.
І під кригою на дні
сплять у річці окуні.
А під снігом в підземеллі,
в земляній м якій постелі,
де немає світла дня,
причаїлося зерня.
Там не холодно зернинці -

спить вона, мов на перинці,
й тихо снить хороші сни
про веселі дні весни.

2. В лісі

Метелиця-хурделиця
замела лісок.
Як біла ковдра, стелиться
під соснами сніжок.
Стрибають прудко білочки
по соснах угорі.
Напутрились на гілочках
поважні снігурі.
Зайчата стали білими, -
ну зовсім наче сніг! -
щоб в лісі не зуміли ми
відшукувати їх.

3. Зайчикова ялинка

- Де ти бігав, зайчику?
- В темному ліску.
Там знайшов ялиночку,
гарну отаку!
Я ж оту ялиночку
вирубав та взяв
і собі за плеченьки
міцно прив'язав.
Тільки в путь-доріженьку
рушив, поспішив,
як до мене зайчики -
плиг із-за кущів.
- Ой, куди ж це, братику,
ти зібрався йти?
Чи не хочеш з нами ти
танці повести?
- Ні, не можу, братики,
прошу, не держіть.
Віднести ялиночку
краще допоможіть.
Бо давно вже діточки
ждуть у дитсадку
на рясну ялиночку,
гарну отаку!
От коли вквітчаємо
ми її як слід
та засяють вогники

між зелених віт, -
тут почнуться радощі
для малих діток:
разом з ними зайчики
підуть у танок!

4. Пісенька

У нас сьогодні весело
в дитячому садку:
ялиночку принесено,
поставлено в кутку!
Так гарно-гарно прибрано
ялиночку у нас
і блискітками срібними,
і безліччю прикрас.
Ялиночко, красунечко!
Ліхтарики блищать,
хороші подаруночки
під вітами лежать.
А ми в долоні плещемо,
співаємо пісень.
Нам дуже, дуже весело
в такий веселий день!

* * *

Забіла Н. Наша ялинка

За вікном летять сніжинки
І сідають на вікні.
Ми танцюєм круг ялинки
І співаємо пісні.

* * *

Забіла Н. Перед Новим Роком

Свіжі пахощі смолисті
вітер широко розніс, -
це на площі в нашій місті
ялинковий виріс ліс.
Кожна мама, кожен тато
вибирають до смаку:
- Нам високу!

- Нам пухнату!
- Нам гіллясту, отаку!
Через колію трамвайну
Галя з мамою ідуть.
- Ой, мамуню, поспішаймо!
Всі ялинки розберуть!
Та до площі щохвилини
під їздять грузовики.
- Будуть, будуть неодмінно
всім малятам ялинки!
Недарма в останні роки
розрослися в нас ліси:
дерева стоять високі,
набираються краси.
Підросли - їм тісно стало
ми й зрубали зайвину,
щоб всі інші розростались
на просторі в ширину.
Ну, а зрубані ялинки
марно теж не пропадуть:
їх у кожному будинку
малюки сьогодні ждуть.
Отже нам, Дідам Морозам,
подали цей грузовик, -
ми для всіх ялинки возим,
щоб Новий стрічати рік.
Вибирайте, мамо, тату,
кожен знайде до смаку:
вам - високу,
вам - пухнату,
а тобі, мала, - таку!
Радо кинулась Галинка
до густого деревця:
- Ну й ялинка!
От ялинка!
Щонайкраща саме ця!
От і вечір. Поспішати
вже додому треба нам,
щоб ялинки прикрашати
новорічним убранням,
щоб згадати теплим словом
все, що в цьому році є,
і зустрінути святково
рік, що зараз настає.
Під кремлівськими зірками,
день скінчивши трудовий,

вся країна разом з нами
зустрічає рік Новий.

* * *

**Забіла Н.
Перша ялинка**

Пригадай, Мариночко,
Дівчинко мала, -
Отака ж ялиночка
І торік була.
Волохаті гілочки,
Зелені голки,
На вершечку - зірочка,
На гілках - цяцьки.
Зайчики, ведмедики,
Човник, паровоз,
У самій середині -
Сивий Дід Мороз.
Що Маринці хочеться?
Може, літака?
Може, ти в нас льотчиця
Будеш отака?
Чи трамвай малесенький
Зняти з гілочок?
В ньому буде весело
Покатать ляльок.
А мала Мариночка
Дивиться й мовчить:
Що то за ялиночка?
Чом вона блищить?
Бо мала не згадує,
Що було торік, -
Бо малій Мариночці
Тільки другий рік!
Їй не треба човника,
Нащо їй трамвай?
Тягнеться до вогника
І лепече: «Дай!».

* * *

**Забіла Н.
Рукавичка**

По ялинку внучка з дідом
йшли по лісі навмання.
А за ними бігло слідом
довговухе цуценя.
Задивилась, мабуть, внучка
на ялинку, на сосну
і зронила якимось з ручки
рукавичку хутряну.
Рукавичка невеличка
на снігу собі лежить.
Раптом мишка тишком-нишком
з нірки вилізла й біжить.
- Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися - хто тут є? -
Тільки голосу з хатинки
Щось ніхто не подає.
Влізла мишка в рукавичку
і сама в ній стала жити.
Раптом зайчик-побігайчик
з-під ялиночки біжить.
- Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися - хто тут є? -
Чує зайчик - із хатинки
хтось там голос подає:
- Є тут мишка-гострозубка.
Ну, а ти хто? Що за гість?
- А я зайчик-побігайчик,
довгі вуха, куций хвіст!
Вліз і зайчик в рукавичку,
стали вдвох у хатці жити.
Раптом білка - стриб із гілки!
Та по стежечці біжить.
- Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися - хто тут є? -
Чує білочка - з хатинки
хтось там голос подає:
- Є тут мишка-гострозубка,
є тут зайчик - куций хвіст!
- А я білка - тепла шубка,
невеличка я на зріст!
Влізла й білка в рукавичку,
стали втрьох у хатці жити.
Глядь, поглядь, аж ось лисичка

попід соснами біжить.
- Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися - хто тут є? -
Чує лиска - із хатинки
хтось там голос подає:
- Є тут мишка-гострозубка,
є тут зайчик - куций хвіст,
є тут білка - тепла шубка.
Ну, а ти хто? Що за гість?
- Хто ж не зна мене, лисичку,
і вигадливу, й метку? -
Влізла й лиска в рукавичку,
примостилась у кутку.
Ще й кабан прибіг ікластий,
і куниця, й їжачок.
Тут і голці ніде впасти!
Скільки сміху й балачок!
Рукавичка невеличка
на снігу собі лежить.
А з барлогу на дорогу
вийшов заспаний ведмідь.
- Що за зборище зібралось?
Що за хата? Хто тут є?
Хто здіймає сміх та галас,
зовсім спати не дає?
- Є тут мишка-гострозубка,
є тут зайчик - куций хвіст,
є тут білка - тепла шубка,
що малесенька на зріст.
Ще й лисиця є, сестриця,
і вигадлива, й метка,
є кабан, їжак, куниця.
Ну, а хто це нас ляка?
- Я ведмідь, я хочу спати,
сміху-жартів не люблю!
Сяду я на вашу хату,
всіх вас разом роздавлю!
Злий ведмідь гарчить, лютує,
ломить всі кущі підряд.
Що робити?! Хто врятує
переляканих звірят?!..
А тим часом дід та внучка
вже ялинку принесли.
Так у внучки змерзла ручка,
що аж зашпори зайшли.
- Рукавичка де ж поділась?

Загубила! Ай-ай-ай!
Побіжи, мій песик милий,
рукавичку відшукай!
Песик дівчинку послухав,
хвіст - угору, в землю - ніс,
і примчався скільки духу
на те саме місце в ліс.
Рукавичка, як живая,
ходить ходором, тремтить.
А до неї підступає
розлютований ведмідь.
Як загавкав пес на нього -
аж ведмідь оторопів,
зразу втік і до барлога
причвалав і захропів.
Тут звірята всі зраділи,
стали песика хвалить,
що прогнав ведмедя сміло,
не злякався ні на мить.
Каже песик: - Дуже прошу
інше мешкання знайти.
Треба дівчинці хорошій
рукавичку віднести.
- А хіба ж це рукавичка?!
Загукали всі. - Невже?!
В нас нема такої звички
забирати собі чуже!
Всі ми підемо з тобою
рукавичку повернуть! -
І веселою юрбою
звірі вирушили в путь.
До дівчатка за хвилинку
рукавичку віднесли,
і всі разом круг ялинки
танцювати почали.

* * *

**Забіла Н.
Снігуронька**

Ой, розгулялись взимку віхоли,
до вікон хатку замели,
де під солом яною стріхою
дідусь із бабою жили.
Біля віконця якось ввечері

сиділи вдвох собі старі
та милувалися малечєю,
що розважалась у дворі.
От дід і каже: - Нумо, спробуймо
і ми побавитись, стара, -
ходім та бабу з снігу зробимо,
отак, як робить дівтора!
А баба каже:- Не щастило нам
діток ростити на віку, -
отож хоч нині з снігу білого
не бабу зробим, а дочку!
І от в садочку перед хатою,
напрацювавшися як слід,
із снігу білого, пухнатого
зліпили ляльку баба й дід.
Коли це галка враз пролинула
понад садком і на льоту
з крила пір їнку чорну скинула
на снігову ляльку ту.
З-за хмар вечірнє сонце блиснуло,
зачервоніли промінці, -
і враз немов рум янець виступив
на білім ляльчинім лиці.
І раптом, дивом-небилицею,
дівчатко виникло живе, -
з такими синіми очицями,
як синє небо зимове,
з такими чорними косичками,
як чорне галчине крило,
з червоними такими щічками,
як сонце ввечері було.
- Добридень, - каже, - мамо й
таточку!
Ой, як я вас обох люблю!
Ведіть скоріш до себе в хаточку
дочку - Снігуроньку свою!
Вбирають землю сніжні віхоли
в холодний одяг зимовий.
А дід та баба щастям-втіхою
стрічають кожний день новий.
У хатці прибрано, підметено -
ні порошинки по кутках,
узорні вишивки та плетива
на рушниках, на подушках.
Та ще й води щодня нанесено,
в дворі прочищені стежки,

і цілий день так любо й весело
лунають співанки дзвінкі.
То все дочка, то все Снігуронька
встигає все зробити вмить,
мов промінь сонця в небі хмурому,
усе навколо веселить.
Дівчатка й хлопці в хату дідову
з усього сходяться села,
бо вже Снігуронька привітлива
із ними дружбу завела.
Гуляють в сніжки, з гір спускаються
вона ніде не відстає,
морозу зовсім не лякається,
в снігу ще кращою стає.
Вже й пригрівати стало сонечко.
Старі радіють - це ж весна!
Та все частіше їхня донечка
сидить замислена й сумна.
Вона все рідше посміхається,
все тихше пісеньку веде,
від сонця в затінок ховається,
із дітьми гратися не йде.
Ліси й садки убрались зеленню,
укрились цвітом запашним,
і луки всі - немов застелені
квітчастим килимом рясним.
Прийшли дівчатка до Снігуроньки:
- Виходь, подруженько, до нас!
Чому це ти бліда й зажурена
в такий ясний веселий час?
- Піди, - говорять батько й мати їй,
порозважайся, як колись! -
Отож вона й пішла з дівчатами
у гомінкий весняний ліс.
Дівчата бігали над річкою,
збирали квіти на вінки,
у лісі стежили за птичками
і співи слухали дзвінкі.
На купу хмизу десь надибали,
розклали вогнище мерщій
та й ну стрибати-перестрибувать
через вогонь навперебій!
Снігурка на дівчат поглянула,
розвеселилась, розійшлась,
стрибнула теж - і враз розтанула!
І вгору хмаркою звилась...

І вже нема Снігурки милої -
лиш хмарка лине за лісок,
і долітає з хмари білої
дзвінкий Снігурчин голосок:
- Не плачте, матінко та батечку!
Хоч і недовго я жила,
та звеселяла вашу хаточку
й сама щасливою була.
Ось полетять хмарки над нивою
ген-ген над степом, за село
і там впадуть рясною зливою,
щоб все зростало і цвіло.
І ви любіть життя і сонечко,
радійте квітам і теплу
і споминайте вдячно донечку,
свою Снігуроньку малу!

* * *

Костенко Л.

Дзвенять у відрах крижані кружальця

Дзвенять у відрах крижані кружальця.
Село в снігах, і стежка ані руш.
Старенька груша дихає на пальці,
Їй, певно, сняться повні жмені груш.

Їй сняться хмари і липневі грози,
Чиясь душа, прозора, при свічі.
А вікна сплять, засклив мороз їм сльози.
У вирій полетіли рогачі.

Дощу і снігу наковтався комин,
і тин упав, навіщо городить?
Живе в тій хаті сивий-сивий спомин,
улітку він під грушею сидить.

І хата, й тин, і груша серед двору,
і кияшиння чорне де-не-де,
Все згадує себе в свою найкращу пору.
І стежка, по якій вже тільки сніг іде...

* * *

Лепкий Б.

Зимою

Сипле, сипле сніг,
Криє переліг,
Білим килимом лягає
Аж під наш поріг.
Легкий білий пух,
Наче той кожух,
Криє землю, щоб не знала
Стужі й завірюх.
Тишина кругом.
Спи спокійним сном,
Заки збудешся весною
З рутяним вінком.

* * *

Малишко А.
Морози б'ють важкі свої копита

Морози б'ють важкі свої копита
Останніми походами впівсвіта;
Останній подих рудуватих криг
Рожевим ранком звівся і застиг,
Пташок зимовий піднімає крила
І відлітає. І стежина мила
Снігів останніх замети круті
Кладе собі в долоні в самоті.
Русявий день гаптує сні світанням.
Принось, мій добрий, сонце і кришталь,
Лиш не принось мені весну останню,
Бо ще не ніч. Не вечір. Тільки даль.

* * *

Малишко А.
Не боячись зими-напасті

Не боячись зими-напасті,
Повільно ходять у дворі
Ранкові зорі червонясті,
Червоногруді снігурі.

І їхні крилечка вишневі
Важку розпушують югу.
Ні, ні, то ходять сні рожеві
По мармуровому снігу...

* * *

**Малишко А.
Снігові мелодії**

Сніги, сніги на чорних килимах
Осіннього роздолу.
Налетіли Білоголові вершники зими,
Насипали синиць і синіх див.

Зіткали пурпур снігурам на груди,
І, стомлені, на серце прилягли,
І забриніли білими смичками.

Бриніть і вйте, колисайте сни,
Сніги мої, зимовії предтечі,
Та лиш не збийте перший цвіт весни
Розбійним свистом дикої хуртечі!

* * *

**Малишко А.
Сперечався з сонцем сніг**

Сперечався з сонцем сніг,
Вкривши в полі сто доріг:
- Щось-то в небі в тебе сухо,
Ані дощ, ані роса...
Як пошлю я завірюху, ї
Як покрию небеса!
Сам кошлатий, бородатий,
Ходить, сіє заметіль,
Ані з хати, ні до хати,
Ані в школу, ні в артіль.
Сонце виплинуло вище,
Іскри крешуть у лице.
- Ах ти, снігу-хвастунице, -
Я тебе провчу за це!
Як метне огнені ружі,
Як забліска в три сліди, -
з снігової бороди.
Він у поле - сонце коле,
Він у ліс - гарячий спис,
Він в комірку біля школи
Шусть - зігнувся і поліз.
Ми бігом туди з урока,

Бачим: сніг, - то й ми мовчок.
Почорнілий, одинокий,
Як холодний їжачок.

* * *

**Малишко А.
Ще сніг мете в могутнім колиханні**

Ще сніг мете в могутнім колиханні
Дубів крислатих, сивого крайнеба
Й земного лова.
Ще гривастий кінь,
Ще білий кінь, поводдя попустивши,
Летить в степи; і вже йому в очах
Відблискують хати, річки й дерева,
І хлопчаки, й синиці молоді,
Й душа моя, у кригу не закута,
Мов березнева гілка в заметіль,
Налита соку й пружного чекання.

* * *

**Нехода І.
Пісня про ялинку**

Цвіте, горить, красується
Ялинка лісова....
Стрибає сірий заїнько
І пісеньку співа:
- Ялинка, ялинка
У лісі росла,
Ти щастя і радість
Усім принесла.

* * *

**Олесь О.
Ой не сійтесь, сніги**

Ой не сійтесь, сніги, ой не сійтесь, рясні,
Не губіть ви останньої слави:
Гріє здалека землю усмішка весни,
Пробиваються проліски, трави.

Не злякаться вам нікого, холодні сніги,

Бо розтопче вас сонце блискуче.
І нечуваний сміх залуна навкруги,
Як тікати ви будете з кручі.

* * *

**Олесь О.
Снігурі**

Звідкіль налетіли
Стоголосим табуном
І розсипалися в полі
Над розсипаним зерном.

Заспівали, задзвеніли,
Мов заграли кобзарі...
Де взялась весела згряя,
Жарогрудні снігурі.

Ось вони на сніг упали
І розквітли, як квітки...
На горах мак рожевий
Так заквітчує грядки.

Нагло враз табун крилатий
Небезпечне щось зачув.
Вгору знявся, й дуб гіллястий
В кущ троянди обернувсь.

Що хвилина - і, як в казці,
Враз осипались квітками
І за вітром над снігами
Полетіли снігурі.

* * *

**Олесь О.
Снігу, ой снігу якого!**

Снігу, ой снігу якого!
В білих снігах потонули
Гори, степи і долини...
Наче чекаючи любого гостя якогось,

Радий господар
Свитку свою розіслав по дорозі,
Свитку свою з найбільшої вовни,
Свитку свою, не надівану й разу.
Наче тут паслися гуси уранці,
Скублись, кричали
І пух свій розкидали білий.
Наче тут віяли тихо вітри,
Віяли тихо й несли
Хвилі вишневого цвіту.

* * *

**Олесь О.
Ялинка**

Раз я взувся в чобітки,
Одягнувся в кожушинку,
Сам запрягся в саночки
І поїхав по ялинку.

Ледве я зрубати встиг,
Ледве став ялинку брати,
А на мене зайчик - плиг!
Став ялинку віднімати.

Я-сюди, а він - туди...
«Не віддам, - кричить, - нізащо!
Ти ялинку посади,
А тоді рубай, ледащо!

Не пуцу, і не проси!
І цяцьками можна гратись:
Порубаєте ліси -
Ніде буде і сховатись.

А у лісі срізь вовки,
І ведміді, і лисиці,
І ворони, і граки,
І розбійниці-синиці».

Страшно стало... «Ой, пусти!
Не держи мене за поли!
Бідний зайчику, прости, -
Я не буду більш ніколи!».

Низько, низько я зігнувся,
І ще нижче скинув шапку...
Зайчик весело всміхнувся
І подав сіреньку лапку.

* * *

**Олійник Б.
Біла мелодія**

Глянув: лелечко, лілії!
Світ мій в білому-білому.
Я в сні? Ні-таки, ні-таки ж!

Ліг сніг... Срібною ниткою
В'ється тиша між вільхами,
Пахне юною вільгістю,
Пахне чистою вільгістю,
Пахне... вічністю... даль.

Небо - вигнутим дзеркалом.
Зорі тонко подзенькують.
«Дзінь-дзінь», - дзвінко подзенькують,
Мов на люстрі кришталю.

Я один, а тільки тіні бігають,
Сам-один у цій біблейській білості,
Тільки іній невагомо скапує,
Хтось плече моє торкає лапкою.
Хто ж це так голубить лапки лапкою?
Озираюсь - тільки тінь.

Тільки тінь біла біло бігає.
Скік на гілку голубою білкою.
Скік на гілку.
Да скік із гілки...
Гілка в гілку. І я один.

Тільки вітер вміло вимуровує
У заметах замок зачарований.
Там живуть казкові феї в білому,
Вийшла, глянула на мене з лоджії.

Я спинився, наче заворожений...
Десь розтала за туманами лоджія,
Тільки віхола та біла мелодія...

Тільки сніг та біла мелодія...
Біла-біла... І я - один.

* * *

**Олійник Б.
Ялинка**

І сірий зайчик,
такий маленький,
такий... один.
І вовчик-братик,
і біла білка,
і хитрий лис...
Куди розбіглись,
куди сховались -
агей, куди?
Не чуть нікого.
Скінчилась казка
давно...
колись.

Над синім бором,
над сивим бором,
в рудих корчах
Мела-крутила,
ревла і рвала
крута зима.
Прибіг сховатись
під ялинку
малий зайчак.
Заплакав гірко,
бо вже ялинки
тії нема.

Купив я вчора
її на торзі
і в дім заніс.
Поставив гордо:
вона сягнула
верхів'ям крокв.
Круг неї грають
в дитячу щирість
лукавий лис,
Лякливий заєць,
кокетка білка

і лисий вовк.

Ах, що зі мною?
І як це сталося,
і де, й коли,
Що я всміхаюсь
де треба бити,
щоб стигла кров?!
Мене ж по спині
по-братськи ляска
лукавий лис,
Лякливий заєць,
кокетка білка
і лисий вовк.

Вони не з казки,
вони реальні,
як п'ятаки.
Вони все ділять,
вони все важать,
кому дають.
І я між ними,
а отже й з ними,
у дві руки
Жбурляю казку
на рахівницю
і... продаю.

Так що ж це сталося
зі мною, друзі,
і де, й коли?!
Я вийду з хати
у срібний вечір
до яворів.
Порожнє серце
моє не гріє
і не болить.
Порожні зорі,
порожній місяць,
що одгорів.

Згоріла казка...
Прийшли турботи,
сухі, як хмиз...
Це хто ще шепче
і припадає

до рукава:

- Лишись... Дивися.

Он за ялику

Сховався лис,

І вовчик-братик

біжить до нього

погостювать...

- Це ти, мій синку?..

Ти віриш в казку?!

Стривай... посидь.

Ти віриш... Вір же -

і ні на хвилю

не похитнись!..

Я не відкрию,

що то сусідські

жирують пси,

Хай буде вовчик,

хай буде братик

і хитрий лис.

Ти візьмеш, сину,

мене з собою

в моє колись?

Ми підем разом

із малюками

у царства ті,

Де два ведмеді

горох молотять

і ходить лис.

І білка лущить

горіхи дивні

і золоті.

Це буде завтра...

А зараз, сину,

я повернусь

У сити хату,

де з лисим вовком -

лукавий лис.

Там з перехрестя

сумну ялинку

я виверну,

Візьму на руки

і понесу її

в мудрий ліс.

І прийде ранок,
і сонце буде,
і сніг, і день.
І казка буде,
і білка буде,
і хитрий лис.
І сірий зайчик
своїми лапками
припаде
До ніг ялинки,
що повернулась
в моє колись.
Простіть, синочку,
і біла білко,
і хитрий лис,
Що я на хвильку
згубив дорогу
і... постарів.
Дивись: вертають
з полону меблів
ялини в ліс...
І ми вертаєм...
у вічну казку...
до матерів.

* * *

**Павличко Д.
В лісі, наче проділ, біла**

В лісі, наче проділ, біла путь.
Сніг і сонце - празник чистоти.
Ти сніжинкою хотіла бути -
Впасти й не розбитися з висоти.

Сніг на віях. Правда і брехня.
Мить, що потім мрією стає.
Сніг, сніжок, сніжечок, сніження,
Сніженятко, сніженяточко моє.

* * *

**Павличко Д.
Вечір. У зорях безлистий ліс**

Вечір. У зорях безлистий ліс.

Хати попід лісом заметами здрібнені.
Падає груддя снігове з беріз,
Мов поблискують крилами птахи срібні.

Задивився в долину села гомінку
Місяць, що повен золотої ліні.
Він лежить і гойдається в гамаку
Високовольтної лінії.

* * *

**Павличко Д.
Вся земля - неначе дно**

Вся земля - неначе дно
Склянки з тьмою... Вітер стих...
Грає темінь, як вино,
Іскрами сніжин дрібних.

Осідає чорна ніч
Білим снігом на хати.
Осідає - дивна річ -
Білина із чорноти.

* * *

**Павличко Д.
Зима, немов античний храм**

Зима, немов античний храм
Упала і лежить в руїні.
Залишені воді й вітрам,
Стовпи скришилися камінні.

Уламки снігу навкруги -
Поколоті долівок брили.
Поволі топляться боги,
Що діти їх колись ліпили...

* * *

**Павличко Д.
Летять по полю білі коні**

Летять по полю білі коні -
Вітрів січневих табуни.

Стоїть мороз на підвіконні
І на шибках малює сни.

А що, скажіть, коли не сон це -
Розкішні пальми з тих сторін,
Де в тім'я б'є жорстоке сонце,
Де не бував ніколи він?

* * *

**Павличко Д.
Сніг і сонце. Золоті цимбали**

Сніг і сонце. Золоті цимбали.
Вічності дихання молоде.
Гей, міщани, все, що ви придбали,
Прахом розлетиться й пропаде.

А поет, що, ніби куш калини,
Кетяг серця виніс над замет,
Молодості цвітом перелине
У віки майбутні, - лиш поет!

* * *

**Павличко Д.
Так радісно, що сніг пішов!**

Так радісно, що сніг пішов!
Дух незбагнений носить мною -
То тішиться селянська кров
Накритою озиминою.

Так сніг пішов, аж день осліп,
Та бачу я в надії добрій:
Той сніг - немов до неба сніп,
Колосся, схилене за обрій.

* * *

**Павличко Д.
Яблуні в інеї - ніби сніжинки-велетні**

Яблуні в інеї - ніби сніжинки-велетні,
В мільярди разів побільшені атоми.
Виїжджає з-за овиду на полотна постелені

Армія сонця незчисленими автами.

Сади, наче хмари, на прожектори настромлені,
Піднімаються вгору, в небо хмураве.
Попереду сонця списаті промені,
А позаду - стовпи снігової куряви.

* * *

**Рильський М.
Білі мухи**

Білі мухи налетіли, -
Все подвір'я стало біле.
Не злічити білих мух,
Що летять, неначе пух.
- Галю, Петрику, Кіндрате,
Годі, ледарі, вам спати! -
І побігли до санчат
Галя, Петрик і Кіндрат.
Всі з гори летять щодуху,
Щоб впіймати білу муху,
А санчата їм усім
Змайстрував старий Максим.

* * *

**Рильський М.
Зимові свята**

Вже перший сніг кружляє над землею.
І тихо падає. Уже вода
Замерзла на озерах. Опада
Останнє листя і яснить алею.
Останній сніг, там бурий, там блакитний,
Ще лежить в окопах і ярах,
Ще в пам'яті метелиць білий жах,
Ще сонце спить.

* * *

**Рильський М.
Зимовий день**

Зимовий день. Плигають між скиртами
Та ожередами, закутаними в сніг,
Жовтобрюшки хапливими гуртками,
І горобці про щось пищать до їх.

Припудрились тополі старосвітські,
Галки блищать на голубому тлі, -
І постать сірої прибудди-кицьки
Скрадає щось, припавши до землі.

* * *

Рильський М.

Хай сніг іде холодний та лапатий

Хай сніг іде холодний та лапатий,
Засипле поле і на гай спаде,
Нехай стежки закидає круг хати
І білу тишу в хату приведе!

Шумлять кругом і вороги, і друзі,
І в душу лізуть рідні і чужі, -
Та я в своїй незрозумілій тузі
Од їх усіх по другий бік межі.

Хай спіг іде холодний та лапатий,
Од Друзів і врагів завіє путь.
Нехай стежки закидає круг хати,
Хай дасть мені - хай дасть мені заснуть.

* * *

Симоненко В.

Берези, в снігу занімлі...

Берези, в снігу занімлі,
Іній на вітах слізьми,
Про що ви мрієте, білі?
- Про сонце мріємо ми...

Дуби в крижаній кольчuzі,
Одягнуті в сиві шовки,
Про що замислились, друзі?

- Про сонце наші думки...

Вітри із морозяним шпаром,
Куди вас несуть чорти,
Чого галасуєте даром?
- Хочемо сонце знайти...

Очі, наповнені горем,
Очі сумні мої,
Чому ви блукаєте зором?
- Хочем побачить її...

Серце, недавно кволе,
Муко моя мала,
Чому щеміш, як ніколи?
- Хочу її тепла...

Розуме мій байдужий,
Вируч мене хоч ти -
Над чим ти думаєш, друже?
- Хочу надію знайти...

* * *

**Симоненко В.
З вікна**

Синиця в шибку вдарила крильми.
Годинник став. Сіріють німо стіни.
Над сизим смутком ранньої зими
Принишкли хмари, мов копиці сіна.

Пливе печаль. Біліють смолоскипи
Грайливо пофарбованих ялин -
Вони стоять, немов у червні липи,
Забрівши в сивий і густий полин.

Полин снігів повзе до видноколу,
Лоскоче обрій запахом гірким.
Лапаті, білі і колючі бджоли
Неквапно кружеляють понад ним...

* * *

**Симоненко В.
Завірюха**

Ой, зима!
Біжить, регоче біло,
Бубонами брязкає в степу...
Вам усе на світі зрозуміло?
Просвітійть, премудрі,
Недозрілу
Душу мою,
Зрячу і сліпу!
Душу примітивну,
Як метелиця,
Білу й зрозумілу,
Наче сніг!
Їй в очах
Чомусь туманом стелються
Істини одвічні і нудні.
Ну й зима!
Сміється, свище, сіє,
Гонить дум урочистий кортеж:
Як усе на світі зрозумієш,
То тоді зупинишся
І вмреш!

* * *

**Симоненко В.
Зимовий вечір**

Зимовий вечір,
Закуривши люльку,
Розсипав зорі,
Неначе іскри,
Пустив хмарки,
Мов кільця диму,
І, проскрипівши чобітьми,
Шепнув морозам,
Щоб готували вікна,
Ліси вбирали
У білий ній
Та готували
Йому постіль.

* * *

**Сінгаївський П.
Ялинка**

Дей поділись заметілі
Із морозами й вітрами,
Лиш тумани сніжно-білі
Ходять-бродять вечорами.
Понад лугом, понад ланом,
Біля тину, біля хати...
А ялинка за туманом -
Як ведмедик волохатий.
Ніби вибігла із гаю
Й зупинилась на узгір'ї -
І чекає-виглядає,
Чи не йдуть за нею звірі.

* * *

**Сосюра В.
Замела ніжні квіти зима**

Замела ніжні квіти зима,
І умерли під снігом вони.
Інші квіти в диханні весни
Розцвітуть, але тих вже нема.

Одспівали в садах солов'ї,
Дням минулим нема вороття.
І хвилини прожиті мої
Замітають сніги забуття.

Знаю, там десь моря темноти...
Але все, що любив я, чим жив,
Мое щастя, і ніжність,
І гнів я у пісні б хотів зберегти.

* * *

**Сосюра В.
Сніжинки**

Сніжинки, надворі сніжинки
роями летять до вікна.
Смієшся ти ніжно і дзвінко,
така загоріла й міцна.

Тобою кімната розквітла,
такою ще ти не була.
Бо стільки ти щастя і світла
від моря мені принесла.

Дивлюся в зіниці прозорі
і в них не нахожу я дна.
Сніжинки, сніжинки надворі,
а в серці моєму весна.

* * *

Українка Л.

Мамо, іде вже зима

- Мамо, іде вже зима,
снігом травицю вкриває,
в гаю пташок вже нема...
Мамо, чи кожна пташина
в вирій на зиму літає? -
в мами спитала дитина.
- Ні, не кожна, - одказує мати, -
онде, бачиш, пташина сивенька
скаче швидко отам біля хати?
Ще зосталась пташина маленька!
- Чом же вона не втіка?
Нащо морозу чека?
- Не боїться морозу вона,
не покине країни рідної,
не боїться зими навісної.
Жде, що знову прилине весна.
- Мамо! Ті сиві пташки
сміливі, певне, ще й дуже,
чи то безпечні такі, -
чуєш, цвірінькають так,
десь їм про зиму байдуже!
Бач - розцвірінькались як!
- Не байдуже тій пташці, мій синку,
мусить пташка малесенька дбати,
де б водиці дістати краплинку,
де б під снігом поживку шукати.
- Нащо ж співає? Чудна!
Краще б шукала зерна!
- Спів пташині потіха одна, -
хоч голодна, співа веселенько,
розважає пташине серденько,

жде, що знову прилине весна!

* * *

**Франко І.
З Новим роком!**

З Новим роком, браття милі,
В новім щастю, в новій силі
Радісно вітаю вас
І бажаю, щоб в здоров'ю,
В мирі, з братньою любов'ю,
Відтепер ішов нам час.
Щирій праці Бог допоможе!
Дай вам Боже все, що гоже!

* * *

**Франко І.
Сипле, сипле, сипле сніг**

Сипле, сипле, сипле сніг.
З неба сірої безодні,
Міриадами летять
Ті метелики холодні.

Одностайні, мов жура,
Зимні, мов лихая доля,
Присипають все життя,
Всю красу лугів і поля.

Білий килим забуття,
Одубіння, отупіння
Все покрив, стискає все
До найглибшого коріння.

Сипле, сипле сніг,
Килим важче налягає...
Молодий огонь в душі
Меркне, слабне, погасає.

* * *

**Чубач Г.
В день народження Оксанки**

В день народження Оксанки
Принесли сусіди санки.
Та на вулиці ще боса
Жовтолиця ходить осінь
І нанизує намисто
З трубочок сухого листя.
А заплакана Оксанка
По дорозі тягне санки
І питається в усіх:
- А сьогодні буде сніг?
Всі сміються: - Ця дитина
Гарно їздити повинна!

* * *

**Шевченко Т.
Реве, свище завірюха**

Реве, свище завірюха,
По лісу завило,
Як те море, біле поле
Снігом покотилось.

Джерела:

1. Костенко Л. Вибране. - К. : Дніпро, 1989. - С. 41.
2. Малишко А. Серпень душі моєї. - К. : Рад. Письменник, 1970. - С. 205-208.
3. Оліник Б. Основа. Поезії. - К. : Дніпро, 2005. - С. 68, 99.
4. Павличко Д. Твори: В 3-х т. - К. : Дніпро, 1989. - Т. 1. - С. 344-357.
5. Рильський М. Зібрання творів у 20 т. Т. 1. - К. : Наукова думка, 1983. - С. 133, 142.
6. Симоненко В. Ти знаєш, що ти - людина. - К. : Наукова думка, 2001. - С. 49, 86, 127, 137.
7. Сосюра В. Червона зима. - К. : Веселка, 1978. - С. 75, 128.
8. <http://www.zabor.zp.ua>
9. <http://www.poetryclub.com.ua>
10. <http://www.znaika-club.com.ua>

[У разі використання матеріалів цього сайту активне посилання на сайт обов'язкове](#)